

Życ Bogiem

O. GABRIEL OD ŚW. MARII MAGDALENY OCD

Życ Bogiem

OKRES ZWYKŁY
OD NIEDZIELI XIII DO XXIII

Z języka włoskiego przełożył
o. Leonard Kowalówka OCD

Wydanie II poprawione

 WKB | wydawnictwo
karmelitów
bosych

Kraków 2022

Tytuł oryginału
INTIMITÀ DIVINA

© Copyright for the Polish edition
Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2022

Redakcja pierwszego wydania
Sebastian Ruszczycki OCD

Korekta
Iwona Pawłowska

Projekt okładki & dtp
Paweł Matyjewicz

Imprimi potest
Piotr Jackowski OCD, prowincjał
Kraków, dnia 2 stycznia 2022 r.
nr 2/2022

Imprimatur
nr 4400/81/82
Kraków, dnia 19 maja 1982 r.

Wydawnictwo Karmelitów Bosych
31-222 Kraków, ul. Z. Glogera 5
tel.: 12-416-85-00, 12-416-85-01
fax: 12-416-85-02

www.wkb-krakow.pl
www.karmel.pl
e-mail: wydawnictwo@wkb.krakow.pl

ISBN 978-83-7604-645-7

Druk: Print Group

*W pokornym hołdzie Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II
na upamiętnienie chwil wieku młodzieńczego
spędzanych podczas okupacji niemieckiej
w Karmelu krakowskim*

Tłumacz

OD TŁUMACZA

Życ Bogiem to tytuł dzieła *Intimità divina*, które ukazało się w 1971 r. w nowej szacie „soborowej” w Rzymie. Tłumaczenia dokonałem z XVII wydania włoskiego z 1980 r. Długo zastanawiałem się, jaki tytuł dać nowemu tłumaczeniu: czy pozostawić dotychczasowy w polskim tłumaczeniu *Współzycie z Bogiem*, czy też inaczej go wyrazić. Dyskusje, jakie prowadziłem na ten temat z o. Bernardem Przybylskim OP, który po pierwszym wydaniu tłumaczenia miał zastrzeżenia teologiczne odnośnie do tytułu *Intimità divina* przetłumaczonego jako: *Współzycie z Bogiem*, a przede wszystkim nowe, „soborowe” ujęcie, uwzględniające na pierwszym miejscu Pismo Święte, liturgię i naukę Soboru Watykańskiego II, skłoniły mnie do wyrażenia w nowy sposób tytułu włoskiego *Intimità divina* przez *Życ Bogiem*, w nadziei, że uniknę tych zastrzeżeń teologicznych, jakie nasuwał niektórym poprzedni tytuł.

Spodziewam się, że „odnowione” dzieło o. Gabriela od św. Marii Magdaleny pomoże skuteczniej współczesnemu człowiekowi umiłować i praktykować modlitwę, o której Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział, że jest „światłem wśród nocy, oazą w pustyni złudzeń i nie zaspokojonych pragnień, mocnym i bezpiecznym okrętem na wzburzonych falach uczuć i namiętności”.

Składam serdeczne „Bóg zapłać” Siostrom Karmelu warszawskiego za pomoc w przygotowaniu niniejszego tłumaczenia do druku.

Lublin, 4 sierpnia 1981

o. Leonard od Męki Pańskiej OCD

WSTĘP

Intimità divina jest tytułem znanym dziś na całym świecie, a dzieło, które nosi tę nazwę, nie potrzebowałoby polecenia, gdyby nie wymagała tego nowa szata „soborowa”.

Dzieło, chociaż w rzeczywistości nie jest nowe, jest jednak nowe.

Autor, o. Gabriel od św. Marii Magdaleny OCD (1893–1953), znakomity znawca dróg Bożych, z szeroką i głęboką wiedzą teologii życia wewnętrznego łączył pozazdrosczenia godną znajomość dusz. Długo zastanawiał się nad zamierzonym dziełem, zanim zdecydował się je opracować, wysłuchawszy przychylnych i przeciwnych zdań i przekonawszy się, że dzięki niemu mógłby dotrzeć do większej liczby wiernych niż przez *Traktat teologii ascetyczno-mistycznej*, nad którym pracował od lat i o który zewsząd usilnie go proszono. Dla niego zaś miało szczególne znaczenie to, że *Intimità divina* sprawiłaby niewątpliwie o wiele więcej dobrego, prowadząc niezliczone zastępy wiernych do tej miłosnej rozmowy z Bogiem, do tego dialogu w duchu i prawdzie, jaki – według Teresy od Jezusa – jest „bramą, przez którą otrzymuje się wszelkie dobro” dla uświęcenia członków Mistycznego Ciała Chrystusa, powołanych na ucztę modlitwy, by czerpać z niej miłość teologiczną, którą powinni promieniować na wszystkich braci.

Przekonany o tym, chociaż rozrywany tysiącem zajęć związanych z nauczaniem, kierowaniem pismem „Rivista di vita spirituale”, ze współpracą naukową przy wydawaniu publikacji i słowników, z głoszeniem rekolekcji i dni skupienia, z posługą kapłańską, starał się znaleźć czas na nową pracę. Studiował i układał plan bardzo szczegółowy, a następnie poszukał sobie współpracownic w rzymskim klasztorze św. Józefa, szczególnie mu drogim. W pierwszych dniach listopada 1952 roku mógł wydać pierwszy tomik. Skromna i prosta szata nie pozwalała się domyślać światła łaski, jakie miało rozbudzić dzieło przez piękne i bogate wydania, jedno po drugim, tak w języku włoskim, jak i w rozmaitych tłumaczeniach: francuskim, hiszpańskim, niemieckim, angielskim, flamandzkim, polskim, portugalskim, japońskim i chorwackim. Sam Autor, chociaż obdarzony dużą dozą naturalnego i nadprzyrodzonego optymizmu, nie marzył nigdy, że *Intimità divina* osiągnie kiedyś tak nadzwyczajne powodzenie.

Sześć skromnych tomików wychodziło regularnie, mimo że zdawało się w pierwszej chwili, iż śmierć o. Gabriela (15 marca 1953) zatrzyma pracę. Jednak cenna współpraca Karmelu św. Józefa nie ustała. W wieczerniku terezańskim przy Via Ancillotto, przeniesionym następnie na Via della Nocetta, liczne pisma Ojca służyły jako cenne i obfite źródło do szybkiego wykończenia całego dzieła, według schematów i myśli Autora.

On sam pragnął rzeczowego i odpowiedniego do rozważania wykładu wszystkich wielkich prawd życia duchowego. Wykład ten, złączony z rokiem liturgicznym i oparty na nim oraz zasadniczych tematach,

jakie on podaje, miał przybliżyć wiernym tajemnicę Chrystusa Kościoła. Tematy z teologii życia wewnętrznego zostały podane i omówione w świetle różnych okresów liturgicznych, również w tym celu, aby ukazały się jasno prawdy, jakie święta Liturgia podaje właśnie w modlitwach. O. Gabriel długo rozważał encyklikę *Mediator Dei* Piusa XII i zachwycał się nią. Liturgia nie była dla niego rubrycystką, lecz spotkaniem z Bogiem w Kościele i z Kościołem; kładł nacisk na to, by osobista modlitwa zakorzeniała się – jeśli to możliwe – w publicznej modlitwie Mistycznego Ciała, przejmując nastrój i podniecie z wielkich okresów historii zbawienia, jakie niesie rok liturgiczny. Wykonanie dzieła odpowiedziało wymarzonemu ideałom, a wiele recenzji, szczególnie w krajach języka niemieckiego, podkreśliło wartość liturgiczną *Intimità divina*, zaznaczając również, że duch liturgiczny miał wspomagać osobisty kontakt z Bogiem; podana zaś solidna nauka życia wewnętrznego ze swej strony pozwalała zrozumieć i przeżywać na nowo skarb liturgii.

W czasie rozwoju studiów i dowartościowania życia liturgicznego, projekt Ojca był prawdziwie opatrnościowy. Świadectwa pochodzące z rozmaitych środowisk i krajów przyznają słuszność mądrości Autora, podkreślając z naciskiem wdzięczność, do jakiej się poczuwają czytelnicy, za bogactwo nauki duchowej, którą zawiera Dzieło.

Ojciec Gabriel od lat zajmował się teologią, w ostatnim zaś dziesięcioleciu szczególnie teologią życia wewnętrznego. Opanował, jako prawdziwy mistrz, naukę św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża; umiał

ją ożywić jasnym i bezpośrednim wykładem i uczynić skuteczniejszą dzięki posiadanej przez siebie wielkiej znajomości dusz. Dlatego, chociaż nie przytaczał wprost tekstów lub wyrażeń Doktorów Karmelu, odkrywało się natychmiast w jego słowie echo ich słów, które stały się już istotą jego nauczania. I to właśnie zauważa się w dziele *Intimità divina*, gdzie nauka św. Teresy i św. Jana od Krzyża, połączona z nauczaniem innych mistrzów Karmelu terezańskiego, jest podawana nie tylko poprzez liczne wyraźne i dosłowne cytaty z pism Świętych, lecz także w samym toku wykładu. To wyjaśnia łatwość, z jaką w książce podano tekst liturgiczny, pogłębiony przez dane z teologii życia wewnętrznego, stwarzając z połączenia Liturgii i pobożności szczęśliwą jednolitość i niezmiernie korzystną ciągłość.

Dzieło już kilkakrotnie było przejrzane i poprawione, zawsze z uwzględnieniem ducha i mentalności Autora, syna Kościoła wiernego i namiętnie go miłującego. Dla niego *sentire cum Ecclesia* było normą życia i wiadomo, że bardzo rozwijał to *sentire* gorliwym i uważnym czytaniem dokumentów ogłaszanych przez hierarchię, a szczególnie przez papieża. Ileż razy, dzień w dzień, widziano go w chórze, na modlitwie, zatopionego w rozważaniu wielkich encyklik lub przemówień Piusa XII! Czytał uważnie, zamykał książkę i oddawał się długiemu spokojnemu rozważaniu. Stronice *Intimità divina* od początku nosiły wyraźne znamię tego papieskiego nauczania, uważał je za znak łączności z Kościołem i niezastąpiony środek teologicznej, bezbłędnej odnowy.

To wszystko pozwala nam orzec, że dzieło, tak jak je przedstawiono, mimo wprowadzenia zmian, jakich wymagała nauka Soboru Watykańskiego II oraz reforma liturgiczna, która po nim nastąpiła, w swoim duchu i istocie może i powinno być uznane za dzieło o. Gabriela od św. Marii Magdaleny. Unowocześnienie dzieła odpowiada niewątpliwie jego wspomnianemu już duchowi wierności wobec Kościoła. Wierność czyniła go równocześnie uważnym czytelnikiem i wielkodusznym wykonawcą dokumentów papieskich. Kto go znał, ten łatwo wyobraziłby sobie szczery jego uśmiech i blask oczu, w chwili gdy brałby do ręki Konstytucje i Dekrety Soboru Watykańskiego II. Rozważałby je, studiował, uczyniłby je krwią swojej krwi, ukazywał z żarliwością ich bogactwa duszom, z którymi się stykał. Z podobnym entuzjazmem przyjąłby wskazówki Kościoła odnośnie do głębszego poznania i przyswojenia sobie Pisma Świętego, jako podstawy kształtowania duchowego wiernych, i pragnąłby, aby rozmyślenia *Intimità divina* czerpały natchnienie, o tyle, o ile to możliwe, ze słów Pisma Świętego. To właśnie starano się uczynić w tym nowym wydaniu, w którym duch, myśl i nauka Autora są w pełni zachowane. Prawda, że dzieło otrzymało nową szatę; jednak pozostał bez zmian plan i ogólny układ, jak bez zmian pozostały tematy i wykład poszczególnych rozmyślań, chociaż posiadają różne tytuły, bardziej odpowiadające dzisiejszej mentalności.

Ponadto należy wspomnieć, że nową szatę zawdzięcza dzieło tym samym wiernym współpracownikom pierwszej godziny. Karmelitanki bose klasztoru św. Józefa w Rzymie, które pomagały o. Gabrielowi

w opracowaniu *Intimità divina* od pierwszych stron skromnego tomiku, który ukazał się pod koniec 1952 roku, wzięły na siebie poważny obowiązek przeglądu, unowocześnienia redakcji nowego tekstu. Długa i skrupulatna praca była prowadzona w duchu wielkiej wierności temu, którego nazywają „Ojcem” i który przekazał im bogactwa swego ducha oraz wszystkie swoje pisma. Kto znał o. Gabriela, kto miał to szczęście, że mógł być jego uczniem, kto zgłębił jego nauczanie, może zapewnić, że również nowe stronicie w swej wiosennej świeżości łaski, rozbudzonej przez Sobór Watykański II oraz przez wznowiony impuls, jaki dał bardziej żywotny nawrót do Pisma Świętego, i reforma liturgiczna, noszą niezaprzeczalne znamię nauczania wielkiego mistrza. Jest to fakt, który przynosi Ojcu zaszczyt, a zarazem zasługuje na wdzięczność wszystkich względem pokornych i gorliwych pracowników nowego wydania, które starały się zniknąć, by pozwolić jemu mówić.

Dzieło *Intimità divina* sprawiło ogromnie wiele dobrego. Rozszerzyło się cicho po całym świecie, budząc wszędzie w imię duchowości Karmelu Tereziańskiego pragnienia i postanowienia łączności i dialogu z Bogiem, dla dobra całego Kościoła. Nowe wydanie pójdzie niewątpliwie podobnym torem. Rozmawiając zaś wiernych w rozmowie z Bogiem, uczyni ich wielkodusznymi i chętnymi do służby Kościołowi i wszystkim braciom.

Rzym, 15 sierpnia 1971

O. Walenty od Najśw. Maryi Panny OCD

PODZIĘKOWANIE

Oddając do druku niniejsze dzieło, poczuwamy się do obowiązku podziękowania Współbraciom, którzy nie skąpili nam rad i zachęty oraz praktycznej pomocy w poszukiwaniu tekstów różnych Świętych.

Szczególłą wdzięczność okazujemy o. Walentemu od NMP, który z wielką dobrocią i znajomością śledził rozwój pracy, udzielając cennych uwag i przeglądając dokładnie cały wykład. Jego znajomość o. Gabriela od św. Marii Magdaleny, którego był oddanym uczniem i współpracownikiem, była dla nas podporą i gwarancją wierności myśli Autora.

Rzym, 15 października 1971

*Karmelitanki bose
z klasztoru św. Józefa*

UWAGA

1. Na niedziele i uroczystości, na które reforma liturgiczna ustanowiła trzyletni cykl czytań, podaje się trzy rozważania, tj. na rok A, na rok B i na rok C.

Rok A	2011	2014	2017	2020	2023	2026
Rok B	2012	2015	2018	2021	2024	2027
Rok C	2013	2016	2019	2022	2025	2028

Natomiast na niedziele i święta, w które dwa pierwsze czytania lub Ewangelia są jednakowe na wszystkie trzy lata (np. święto Rodziny Świętej, Niedziela Palmowa itp.), podaje się jedno rozmyślanie.

2. Podczas Wielkiego Postu i tygodnia po Wielkanocy także rozważania na dni powszednie opierają się na liturgii. Podobnie – chociaż z mniejszą dokładnością – zastosowano to do Adwentu oraz okresu od Wniebowstąpienia do Zesłania Ducha Świętego.

3. Rozmowy – modlitwy lub wzniesienia serca, jakie następują po każdym rozważaniu – są zaczerpnięte wyłącznie z następujących źródeł: z Pisma Świętego, liturgii, dzieł Świętych oraz autorów duchownych o większym znaczeniu. Chociaż teksty te zostały przytoczone z pewną swobodą, aby bardziej dostosować je do modlitwy, i nierzadko zostały zmienione na bezpośrednią rozmowę w części pierwotnie będącej wykładem, starano się jednak zachować możliwie jak największą wierność myśli i literze rozmaitych autorów. Kiedy zaś zaszła konieczność większego odstąpienia od tekstu, zaznaczono to skrótem: zob. (zobacz).

PRZEDMOWA*

Modlitwa myślna jest nieodzownym środkiem do osiągnięcia życia wewnętrznego; co więcej, jest normalnie jego spontanicznym oddechem. Zazwyczaj jednak nie można go osiągnąć, jeśli dusza, nawet nie szcędząc wysiłków, nie oddaje się modlitwie przez dłuższy czas: trzeba, innymi słowy, nauczyć się odprawiać modlitwę. Drogę do niej pokazują różne metody modlitwy myślniej. Istnieje ich kilka i wszystkie posiadają swoje zalety; wśród nich jest również metoda terezańska, wypływająca z nauki św. Teresy od Jezusa, założycielki Karmelitanek Bosych, wielkiej mistrzyni życia duchowego**.

Dobrze już dziś znane jest określenie modlitwy myślniej, podane przez św. Teresę, która w swej *Autobiografii* określa ją jako: „przyjacielskie obcowanie oraz częstą i poufną rozmowę z Tym, o którym wiemy, że nas kocha” (8, 5). Św. Teresa podkreśla tu charakter i nastrój uczuciowy modlitwy myślniej: jest to

* Uważano za stosowne zachować główną część *Przedmowy* o. Gabriela do I wydania; jasno oddaje ona jego myśli i zamiary.

** Z chwilą ogłoszenia św. Teresy od Jezusa doktorem Kościoła, jej nauka o modlitwie nabrała znaczenia powszechnego. Stwierdził to Paweł VI w przemówieniu z okazji ogłoszenia doktoratu, kiedy mówił, że Święta „ozdobiona tym tytułem nauczycielskim, ma spełnić z większą powagą zadanie... w Kościele modlącym się i w świecie przez swoje stałe i obecne posłannictwo: posłannictwo modlitwy” („L'Osservatore Romano”, 28–29 września 1970 roku).

„przyjacielskie obcowanie”, czyli wymiana „wzajemnej życzliwości, pomiędzy duszą a Bogiem, podczas której „rozmawia się poufnie” z Bogiem; wiadomo, że taka zażyłość jest owocem miłości – i że rozmawia się z Tym, którego miłość jest nam znana. Każdy wyraz tej definicji zawiera pojęcie miłości; jednak przy końcu Święta wspomina, że dusza również powinna „poznać”, zdać sobie sprawę z istnienia miłości Boga ku niej. Takie jest, według św. Teresy, zadanie rozumu w modlitwie.

Dlatego św. Teresa również w praktyce modlitwy myślniej uwzględnia zarówno działanie rozumu, jak i woli: rozum usiłuje uświadomić sobie, że Bóg miłuje swoje stworzenie i pragnie jego miłości; wola zaś, odpowiadając na wezwanie Boże, kocha. Oto wszystko. Nie można dać jaśniejszego pojęcia w tym przedmiocie.

Jakże więc wprowadzić tę teorię w czyn? Odpowiedź daje poznanie *metody*.

By dobrze zrozumieć strukturę metody tereziańskiej, trzeba mieć w pamięci poprzednio podaną definicję modlitwy myślniej. Wówczas poznamy, że właśnie dzięki tej metodzie definicja owa okazuje się bardzo odpowiednia. Główną rzeczą zatem w modlitwie jest poufna rozmowa z Panem, o którym wiemy, że nas kocha.

By móc rozmawiać serdecznie z Bogiem, trzeba nawiązać z Nim łączność. Do tego pomaga „przygotowanie”, polegające na stawieniu się *w obecności Bożej* i skierowaniu do Niego swych myśli.

Chcąc przekonać się o miłości Boga ku nam, obieramy za temat rozważania jakąś prawdę wiary, dzięki której możemy poznać tę miłość. W tym celu oddajemy się stosownemu *czytaniu*.

Nie wystarczy jednak czytać, trzeba zgłębić treść; dokonuje się to przez rozważanie, czyli *rozmyślanie*.

Wszystkie prawdy objawione mogą nam mówić o miłości Boga ku nam. Lecz dzisiaj staramy się to zrozumieć, rozważając temat podany *w czytaniu*. Pomagamy sobie pięknymi myślami zawartymi w „punktach” rozmyślenia i uczuciami, które spontanicznie cisną się nam do serca, a może nawet i na usta.

Tak zaczynamy naszą *rozmowę z Bogiem*, w czasie której na wszelki sposób (najlepiej w taki, jaki spontanicznie się nam nasuwa) mówimy Bogu, że Go kochamy, że chcemy Go kochać, że chcemy postępować w Jego świętej miłości i pragniemy dowieść jej czynami, spełniając Jego świętą wolę.

I oto jesteśmy w samym centrum, *w sercu modlitwy*.

Wielu duszom to wystarczy.

Są jednak i takie, którym odpowiada większa rozmaitość. Ona bowiem ułatwia im dłuższą modlitwę – a raczej rozmowę z Bogiem. Dostarczyć jej mogą następne trzy części modlitwy, które są *dowolne*:

Dziękczynienie. Skoro już powiedzieliśmy Panu, że Go kochamy, wyrażamy Mu naszą wdzięczność za wszystkie dobrodziejstwa otrzymane od Niego i okazujemy się za nie wdzięczni.

Ofiarowanie. Przekonani, że otrzymaliśmy tak wiele, staramy się, jak tylko możemy, odpłacić Panu składając Mu w darze jakieś dobre postanowienie. Zresztą z wielkim pożytkiem należy to czynić przy końcu każdej modlitwy.

Prośba. Świadomi własnego niedostatku i słabości błagamy Boga o pomoc.

Oto cała terecjańska metoda składająca się z siedmiu części:

Dwie *wstępne*: przygotowanie (stawienie się w obecności Bożej) i czytanie.

Dwie *zasadnicze*: rozważanie i rozmowa. Trzy *dowolne*, dla ułatwienia dłuższej rozmowy: dziękczynienie, ofiarowanie i prośba.

Poniższe rozmyślenia ułożone są według tej metody. Rozpoczynamy je aktem uświadomienia sobie *obecności Bożej* albo jakąś dobrą myślą, dzięki której nawiązujemy łączność z Bogiem i zwracamy się ku Niemu.

Przez *czytanie* rozumiemy tu poznanie „punktów” rozmyślenia. Ponieważ wiele osób prowadzących życie wewnętrzne odprawia rozmyślenie dwa razy dziennie, dlatego każde rozmyślenie składa się z dwóch punktów.

Oddajemy się *rozważaniu* pomagając sobie dowolnie przeczytanym tekstem.

W ten sposób samorzutnie przechodzi się do *rozmowy*, która według terecjańskiego ujęcia modlitwy myślniej jest jej „sercem” i ośrodkiem.

Dlatego szczególnie w tym względzie nasze rozważania służą duszom pomocą. Toteż pragnęliśmy „rozmowom” nadać raczej luźną formę – a należy posługiwać się nimi swobodnie, bardzo swobodnie, wybierając to, co najbardziej odpowiada naszej aktualnej potrzebie. By lepiej dopomóc modlącym się, posłużyłem się w nich pięknymi i płomiennymi wyrażeniami dusz gorących i świętych. Często jednak zachodziła konieczność pewnej zmiany, by słowa lepiej przystosować do rozmowy dwu bliskich sobie istot; zawsze jednak podane zostało źródło.

Rozmowy te wyrażają nie tylko uczucia miłości, ale również prośby, podziękowania itd., a nawet objawiające się w postanowieniach wzniesienia duszy do Boga.

Mam nadzieję, że tak ułożone rozmyślenia będą skutecznie pomagać duszom w praktyce modlitwy myślniej – według ujęcia i metody terecjańskiej.

Duchowość terecjańska jest duchowością ścisłej zażyłości z Bogiem. Stara się ona obudzić ten ideał w duszach i pomóc im go osiągnąć. Modlitwa myślna stanowi główny środek do tego celu – podtrzymania w duszy tej wielkiej i wzniosłej dążności.

Taki właśnie „ton” pragnąłbym nadać moim rozważaniom, które zostały wydane pod tytułem *Intimità divina*, by okazać, że ich celem jest wspierać w miarę możliwości dusze w dążeniu do tego wzniosłego ideału.

Duchowość terecjańska ma ponadto także stronę naukową. Teresa od Jezusa, wielka „mistrzyni życia duchowego”, zawsze pragnęła i starała się o to, aby

życie ascetyczne i mistyczne drogich jej dusz opierało się na zdrowej nauce, toteż Święta bardzo kochała teologię. Usiłowałem więc oprzeć te rozmyślenia na mocnej podstawie teologicznej. Starłem się ułożyć je tak, aby w ciągu roku omówić podstawowe zagadnienia życia duchowego i wszystkie prawdy nadprzyrodzone, z którymi nawiązujemy styczność poprzez życie wewnętrzne.

Duch Święty, Duch Miłości, który raczy zamieszkiwać dusze nasze, by coraz bardziej poddawać je pod swój wpływ i panowanie, niech „jak najobfitszym wyłaniem” łaski zapali w nas miłość, która doprowadzi do ścisłego współżycia z Bogiem. Najśw. Maryja Panna, Matka Pięknej Miłości, pełna łaski i zawsze posłuszna natchnieniom Ducha Świętego, niech nam wyjedna u tego Ducha Bożego, abyśmy i my byli posłuszni Jego wezwaniom, a przez wytrwałą i skuteczną praktykę modlitwy myślniej osiągnęli piękny ideał ścisłego zjednoczenia z Bogiem.

Rzym, uroczystość Najśw. Serca Jezusa 1952

o. Gabriel od św. Marii Magdaleny OCD

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	5
---------------------	---

Okres zwykły od niedzieli XIII do XXIII

230. Niedziela XIII zwykła	11
Rok A	11
Rok B	14
Rok C	17
231. Jestem zawsze z Tobą	21
232. Wytrwali w modlitwie	25
233. Na rozmowie z Ojcem	29
234. Słuchajcie głosu Pana	33
235. Panie, któż jest jak Ty?	38
236. Ten, Który Jest	42
237. Niedziela XIV zwykła	46
Rok A	46
Rok B	49
Rok C	53
238. Bóg – Najwyższa Prostota	56
239. Bóg się nie zmienia	60
240. Jego dobro trwa na wieki	64
241. Dobroć udziela się	68
242. Niezgłębiona mądrość	72
243. Bóg jest miłością	76
244. Niedziela XV zwykła	80
Rok A	80
Rok B	83
Rok C	87

245.	Bóg miłosierny i łaskawy	90
246.	Pan jest sprawiedliwy	94
247.	Rządzi wszystkim z dobrocią	99
248.	Dla Boga wszystko jest możliwe	103
249.	Wiara jest darem Boga	106
250.	Kto wierzy, ma życie wieczne	110
251.	Niedziela XVI zwykła	114
	Rok A	114
	Rok B	118
	Rok C	121
252.	Wierzyć, nie wątpić	124
253.	Przymnóż nam wiary	129
254.	Sprawiedliwy z wiary żyć będzie	133
255.	Wezwani do nadziei	137
256.	Chrystus, nasza nadzieja	141
257.	Nadzieja chwały	145
258.	Niedziela XVII zwykła	149
	Rok A	149
	Rok B	153
	Rok C	156
259.	Nadzieja nie zawodzi	160
260.	Miłość Ojca	164
261.	Pierwszy nas umiłował	168
262.	Przyjaciół ludzi	172
263.	Najdoskonalsza droga	176
264.	Wkorzeni w miłość	180
265.	Niedziela XVIII zwykła	184
	Rok A	184
	Rok B	187
	Rok C	191
266.	Największe i pierwsze przykazanie	194
267.	Drugie jest podobne pierwszemu	198
268.	Podstawa Prawa	203

269. Kto jest moim bliźnim?	207
270. Jeszcze bliźni	211
271. Jak Ja was umiłowalem	215
272. Niedziela XIX zwykła	220
Rok A	220
Rok B	223
Rok C	226
273. Zło dobrem zwyciężaj	230
274. Miłość jest wielkoduszna	234
275. Miłość jest łaskawa	238
276. Miłość nie unosi się pychą	243
277. Miłość nie jest samolubna	247
278. Miłość nie unosi się gniewem	251
279. Niedziela XX zwykła	255
Rok A	255
Rok B	259
Rok C	262
280. Miłość i sprawiedliwość	265
281. Miłość i prawda	269
282. Miłość wszystko wybacza	273
283. Miłość wszystko znosi	277
284. Aby byli jedno	281
285. Wartość znaku	285
286. Niedziela XXI zwykła	290
Rok A	290
Rok B	293
Rok C	296
287. Pan mój i Bóg mój	299
288. Ojcze!	304
289. Będę czcił Pana Boga mego	308
290. Dzięki składajmy Bogu	312
291. Proście, a będzie wam dane	316
292. Bądźcie trzeźwi, czuwajcie!	320

293. Niedziela XXII zwykła	324
Rok A	324
Rok B	327
Rok C	331
294. Panować nad sobą	334
295. Dla zdobycia królestwa	338
296. Tylko Bóg jest mocny	342
297. Nie lękajcie się!	346
298. Mężni i wielkoduszni	350
299. Cierpliwi w każdym doświadczeniu	354
300. Niedziela XXIII zwykła	358
Rok A	358
Rok B	361
Rok C	365
301. Wytrwać aż do końca	368
302. Sprawiedliwość ewangeliczna	372
303. Królestwo Boże i jego sprawiedliwość	376
304. Droga sprawiedliwości	380
305. Chodzić w prawdzie	384
306. Prości jak dzieci	388

Uroczystości i święta stałe okresu zwykłego

391. Uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca)	395
392. Uroczystość Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel (16 lipca)	400
393. Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (15 sierpnia)	404
394. Wspomnienie Maryi Królowej (22 sierpnia).....	409